

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce:

V. L.

státní příslušnost Ukrajina
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Fojtíkem
se sídlem Štefanikova 1516/33, 742 21 Kopřivnice

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra ČR

se sídlem Nad Štolou 3, 170 00 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2018, č.j. OAM-140/ZA-ZA11-LE26-2018, ve věci udělení mezinárodní ochrany,

takto :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 10. 8. 2018 č. j. OAM-140/ZA-ZA11-LE26-2018 žalované Ministerstvo vnitra ČR neudělilo žalobci mezinárodní ochranu podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 326/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je jeho obava z povolání do armády a nasazení do války. Jako další důvod žalobce uvedl, že je rusínské národnosti, ovšem v této souvislosti osobně nikdy žádné problémy neměl. Zmínil se obecně také o korupci na Ukrajině a svou nespokojenost se sociální a ekonomickou situací v zemi původu. Tyto důvody však dle žalovaného není možno kvalifikovat jako důvody taxativně vymezené v ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal důvody ani pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, v níž nesouhlasil s neudělením azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Již v průběhu správního řízení poukázal na to, že s ohledem na svůj rusínský původ a více než 12letý pobyt na území České republiky je velmi pravděpodobné, že při návratu do země původu bude pronásledován, podroben ponižujícímu zacházení a bude mu hrozit vážná újma následkem nuceného výkonu vojenské služby v ozbrojeném konfliktu či výkonu trestu odnětí svobod pro případ, že by se výkonu vojenské služby pokusil vyhnout. Poukázal na fotografie z pohřbu svého kamaráda, které doložil v průběhu správního řízení prostřednictvím svého právního zástupce a který zahynul jako mnozí obyvatelé Zakarpatské oblasti rusínského původu v ozbrojeném konfliktu v Doněcké a Luhanské oblasti. Jeho právní zástupce dodal další fotografie mužů, kteří zemřeli v tomto ozbrojeném konfliktu a zároveň odkázal na webové stránky, z nichž je zřejmé, že se jednalo především o Rusíny. Žádný z těchto mrtvých Rusínů nebyl dobrovolníkem, neboť byli odvedeni ze svých domovů násilím k výkonu vojenské služby pod různými pohrůžkami vážné újmy pro jejich rodiny. Žalobce má tedy obavy jako Ukrajinec, původem Rusín, že by byl stejným způsobem pronásledován a k výkonu vojenské služby násilně odvlečen. V případě nuceného výkonu vojenské služby by hrozila jeho rodině vážná újma v podobě absolutní chudoby, neboť má 3 děti a jeho manželka nepracuje.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a jeho výpověď při pohovoru, jakož i na shromážděné informace o zemi původu a samotné žalobou napadené rozhodnutí, na jehož správnosti trvá.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 8. 2018 č. j. OAM-140/ZA-ZA11-LE26-2018 a obsahem správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

5. Z obsahu připojeného správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 8. 2. 2018. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce dne 13. 2. 2018 uvedl, že jeho poslední místo bydliště ve vlasti byla Zakarpatská oblast, Iršavský rajón, Kušnica, Hirska 158. Do České republiky přicestoval na přelomu let 1996/1997 a naposledy dne 22. 2. 2016. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že má strach jezdit na Ukrajinu, protože tam v noci chodí a odvádějí je do války. Nemluví s nimi jako s lidmi, což je politika Ukrajiny. Má obavy, že pokud přijede, sousedi ho nahlásí a oni jej odvedou. Je tam korupce a pokud je zapotřebí vyřídit doklady, pošlou je do Lvova, odtamtud do Kyjeva a baví se s nimi jako s lidmi ze třetího světa. Téhož dne, tj. 13. 2. 2018 byl s žalobcem proveden pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud zjistil stejné důvody žádosti žalobce jako výše uvedené, tedy strach, že v případě návratu na Ukrajinu bude odveden do armády. Absolvoval základní vojenskou službu, neboť byla povinná. Předvolání do armády mu dosud nepřišlo, ale zjišťovali přes jeho manželku jeho pobyt, a proto mu manželka telefonovala, aby na Ukrajinu nejezdil. Naposledy jí kvůli odvodu žalobce někdo kontaktoval na jaře 2017. Obává se, že pokud bude odveden do války, jeho rodina zůstane sama a v případě, že jej zabijí, jí nebude mít kdo žít. V průběhu pohovoru žalobce potvrdil, že jedinou překážkou v jeho návratu do země původu je obava z odvodu do armády. Po válce v roce 1991 a po odpojení Ukrajiny od Sovětského svazu je jako Rusíny začali nenávidět. K dotazu, zda on sám měl kvůli své národnosti nějaké potíže, odpověděl, že nikoliv, ale např. jeho sestra vyřizovala pozvánku pro syna, přičemž si jí pozvali z Kyjeva do Lvova a nikdo jí nepomohl, ničeho se nedomohla. Žalobce se v průběhu pohovoru dále zmínil o korupci na Ukrajině a k dotazům uvedl, že do země původu by se vrátil až bude všechno v pořádku, skončí konflikt a přestanou je odvádět do války. Do České republiky přicestoval původně v roce 1997 za prací. Na dotaz, zda měl ve vlasti v minulosti nějaké problémy se státními orgány, úřady, soudy, policií či armádou, odpověděl, že nikoliv. Součástí správního spisu jsou informace o zemi původu žalobce, a to:

- informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 22. 1. 2018 o politické a bezpečnostní situaci, mezinárodních smlouvách o lidských právech a základních svobodách, vojenské službě a vnitřně přesídlených osobách na Ukrajině,
- výroční zpráva Human Rights Watch 2017 o situaci na Ukrajině,
- výroční zpráva Amnesty International 2017 ze dne 22. 2. 2017,
- zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv na Ukrajině v roce 2016,
- zpráva Freedom House z ledna 2018 nazvaná „Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina“,
- zpráva Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 12. 12. 2017 o stavu lidských práv na Ukrajině od 16. 8. až 15. 11. 2017,
- informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 107318/2017-LPTP ze dne 3. 8. 2017 týkající se neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po dlouhodobém pobytu v zahraničí
- informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 115045-LPTP ze dne 9. 10. 2015 týkající se podmínek výkonu základní vojenské služby na Ukrajině, postihu za nenastoupení k výkonu této služby, civilní alternativní službě a podmínek pro

vyslání do oblasti bojů na východě země (ATO) a postihu či trestu za nenastoupení k vojenské službě v rámci částečné mobilizace,

- informace odboru azylové a migrační politiky MV ČR ze dne 16. 10. 2017 o postavení Rusínů na Ukrajině a
- informace téhož odboru MV ČR ze dne 20. 9. 2017 týkající se národnostních menšin na Ukrajině.

6. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
7. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplnil důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
8. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
9. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, tak jak mu to ukládá ust. § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Prvním žalobním bodem bylo žalobcem vytýkané nesprávné vyhodnocení jeho situace a neudělení azylu podle výše citovaného ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce poukázal na to, že již v průběhu správního řízení uváděl svůj rusínský původ, pro který ve spojení s 12letým pobytem na území České republiky je velmi pravděpodobné, že v případě návratu do země původu bude pronásledován a podroben ponižujícímu zacházení a že mu bude hrozit vážná újma v podobě nuceného výkonu vojenské služby. K námitce ohledně postavení Rusínů musí krajský soud především podotknout, že si žalovaný mimo jiné informace o zemi původu žalobce opatřil zprávou o demografii, přístupu ukrajinských úřadů, rusínském hnutí na Ukrajině ze dne 16. 10. 2017, o které se výslovně zmiňuje v odůvodnění svého rozhodnutí. Z této zprávy vyplývá, že Rusíni žijí na Ukrajině především v Zakarpatské oblasti a též v přilehlých okolních státech, jako např. oblast Lemko v jihovýchodním Polsku. Podle uvedené zprávy Rusíni nejsou na Ukrajině uznávaným etnikem – etnickou menšinou, podobně jako v dobách existence Sovětského svazu, během níž bylo zakázáno i používání termínu Rusín. Na Ukrajině zůstávají považováni za část ukrajinského národa s odlišnou regionální identitou, podobně jako jiné regionální skupiny, de facto v souladu s předchozí sovětskou interpretací. Rusínské organizace se pokoušely domoci oficiálního uznání Rusínů, nicméně po odmítnutí v roce 1992 a 2002 získali uznání na oblastní úrovni v roce

2007. V roce 2009 oblastní rada odsouhlasila používání rusínské vlajky a hymny, okolo které se objevily kontroverze kvůli možnému porušení zákona, a to konkrétně trestný čin ohrožení celistvosti země. Užívání rusínského jazyka, včetně výuky ve školách umožnil jazykový zákon z roku 2012. Zpráva uvádí, že podle informací z roku 2017 působí v rámci regionu až 11 kulturních spolků Rusínů a pro rusínský jazyk je poskytnut prostor ve státním rozhlase. Zastřešující organizací reprezentující až 90% všech rusínských spolků je karpatsko-rusínská lidová rada, též národní rada Rusínů. V kulturní oblasti působí celá řada spolků a kontakty mezi rusínskými komunitami probíhaly i pod záštitou ukrajinských úřadů. V souvislosti s krizí během zhroucení režimu Janukovyče a s konfliktem na východě Ukrajiny od února, resp. dubna 2014 byla rusínská komunita pečlivěji monitorována místními úřady a někteří z jejich členů byli zatčeni kvůli podezření ze separatismu. Se zřetelem k informacím vyplývajícím z této zprávy i přihlédnutím k dalším shora uvedeným údajům o zemi původu žalobce, zejména ke zprávě týkající se národnostních menšin na Ukrajině, nemůže krajský soud přisvědčit žalobní námitce, že má žalobce odůvodněný strach z pronásledování pro svou příslušnost v etnické skupině Rusínů v Zakarpatské Ukrajině, který by byl důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Nutno v této souvislosti připomenout, že v rámci pohovoru k důvodům své žádosti o mezinárodní ochranu žalobce výslovně uvedl, že žádné problémy se státními orgány na Ukrajině neměl.

10. Další žalobní námitkou byly obavy žalobce, že mu v případě návratu do země původu bude hrozit vážná újma v podobě nuceného výkonu vojenské služby v ozbrojeném konfliktu či výkon trestu odnětí svobody v případě, že by se výkonu této služby vyhnul. Žalobce v této souvislosti odkázal na fotografie mrtvého kamaráda a dalších mrtvých mužů, kteří zahynuli v ozbrojeném konfliktu v Doněcké a Luhaňské oblasti. Žalobce se obává, že jako Ukrajinec, původem Rusín, by byl k výkonu této vojenské služby násilně odveden. Jeho rodině by tím hrozila vážná újma v důsledku chudoby, stejně tak jako v případě, že by byl odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody v důsledku nenastoupení této vojenské služby. Krajský soud k této části žaloby musí především podotknout, že podle ustálené judikatury nelze výkon vojenské služby považovat sám o sobě bez přistoupení dalších důvodů za pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, stejně tak jako obavu z důsledku plynoucích v případě nenastoupení této služby. Z obsahu informace ze dne 22. 1. 2018 pojednávající mimo jiné o vojenské službě na Ukrajině, stejně tak z informace Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 9. 10. 2015, není dovoditelné tvrzení žalobce, že by právě občané Zakarpatské Ukrajiny rusínské národnosti byli právě pro tuto národnost odváděni či násilně odvedeni k výkonu vojenské služby. Naopak informace ze dne 9. 10. 2015 uvádí, že se základní vojenská služba řídí zákonem a že za poslední rok byl zaznamenán pokrok ve smyslu standardizace tohoto systému. Stejně tak i tresty za nenastoupení této služby jsou standardní a podobné postihům uplatňovaným v jiných zemích. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin; o trestný čin se jedná tehdy, pokud povoláná osoba nenastoupí po převzetí povolávacího rozkazu. Podle informace OAMP ze dne 22. 1. 2018 proběhla poslední mobilizace na Ukrajině v roce 2015 a v současné době na východoukrajinské frontě působí pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Krajský soud proto uzavírá, že i v této části není žaloba důvodná.

11. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl.
12. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v tomto řízení úspěch neměl a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné prokazatelné náklady nevznikly (ust. § 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně, ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 29. listopad 2018

JUDr. Petr Indráček
samosoudce